

Blått kort ska locka högutbildade till EU

Förslaget om att införa ett "Blue Card" i EU har nu passerat utskottsbehandlingen i EU-parlamentet. Det blir en av de heta frågorna under hösten. Meningen är att införa ett dokument som ger arbets- och uppehållstillstånd i hela EU och inte bara i ett land. Men förslaget är omstritt.

Text och foto: Björn Lindahl

– EU behöver locka till sig högt kvalificerad arbetskraft. Men varje gång medlemsländerna diskuterar arbetsinvandring är det enda de kan komma överens om hur folk ska hållas utanför eller skickas tillbaka.

Det säger Sverker Rudeberg, som är ordförande i den grupp inom Business Europe som har ansvaret för frågor om arbetsinvandring. Orden föll under den stora arbetslivskonferensen Employment Week i Bryssel i juni i år.

- Vi måste skicka ut en signal om att EU inte är främlingsfientligt, uppmanade han.

Business Europe stöder EU-kommissionens förslag om att införa ett "Blue Card". Förslaget är inspirerat av USA:s Green Card och skulle ge högt kvalificerad arbetskraft från andra länder rätt till att bo och arbeta tillsammans med sina familjer i hela EU, och inte bara i ett av de 27 medlemsländerna.

Magnet för lågutbildade

EU har inga problem med att locka till sig lågutbildad arbetskraft. Av 100 lågutbildade nordafrikaner som vill arbeta utomlands, väljer 85 ett EU-land. Bland högutbildade nordafrikaner väljer emellertid 45 att söka lycan i USA eller Kanada, medan bara fem reser till EU.

Att de högutbildade skyr EU har flera skäl, men de många olika kraven för att få arbets- och uppehållstillstånd är en viktig orsak. Det gör det svårt för de som arbetar för ett företag där en del av karriären innebär att man flyttar mellan olika länder.

- De som kommer till EU är inte intresserade av att jobba i ett land, utan för en viss arbetsgivare. Vi behöver gemensamma regler för hela EU, annars kommer vi inte att kunna locka till oss attraktiv arbetskraft, säger Sverker Rudeberg.

På grund av den allt äldre befolkningen kommer EU:s arbetsstyrka att minska med 48 miljoner personer fram till 2050. Bara i Tyskland fattas det redan 95 000 ingenjörer, enligt Ewa Klant, som har ansvaret för frågan i Europaparlamentet. Det kostar enligt henne landet sju miljarder euro per år.

EU sämst av de stora

EU kommer långt efter de andra stora immigrationsländerna i statistiken. I Australien kommer 9,2 procent av den högt kvalificerade arbetskraften från ett tredje land.

I Kanada är andelen 7,3 procent och i USA 3,2 procent. Siffran för EU är bara 1,7 procent.

Förslaget om ett Blue Card lades fram av kommissionen 2007. Det innebär en förenklad och snabbare process för att få arbets- och uppehållstillstånd i ett EU-land. Efter två år ska de som får ett Blue Card automatiskt kunna flytta inom EU, med samma rättigheter för sig och sin familj.

Men medlemsländerna har svårt att bli eniga om hur "högt kvalificerad arbetskraft" ska definieras. I Norden är det inte bara akademiker som saknas, utan också kvalificerade svetsare, rörmokare och andra hantverkare. Ett krav på en viss examen utesluter också självlärdare entreprenörer och många IT-expert. EU:s ordförandeland Frankrike vill att det ska ställas ett lönekrav till de som får ett Blue Card, till exempel tre gånger minimumslönen. Länder som Sverige, som inte har några minimumslöner, motsätter sig det.

Suck från Ukraina

– Går det inte i alla fall att införa ett system där de som en gång har lyckats fylla i alla dokument som krävs för att få arbets- och uppehållstillstånd i ett EU-land slipper ställa sig längst bak i kön igen när de flyttar till ett annat EU-land? suckade Olena Prystayko från Ukraina. Hon är en av de högt kvalificerade arbetare som arbetar i Bryssel och som debatten under Employment Week handlade om.